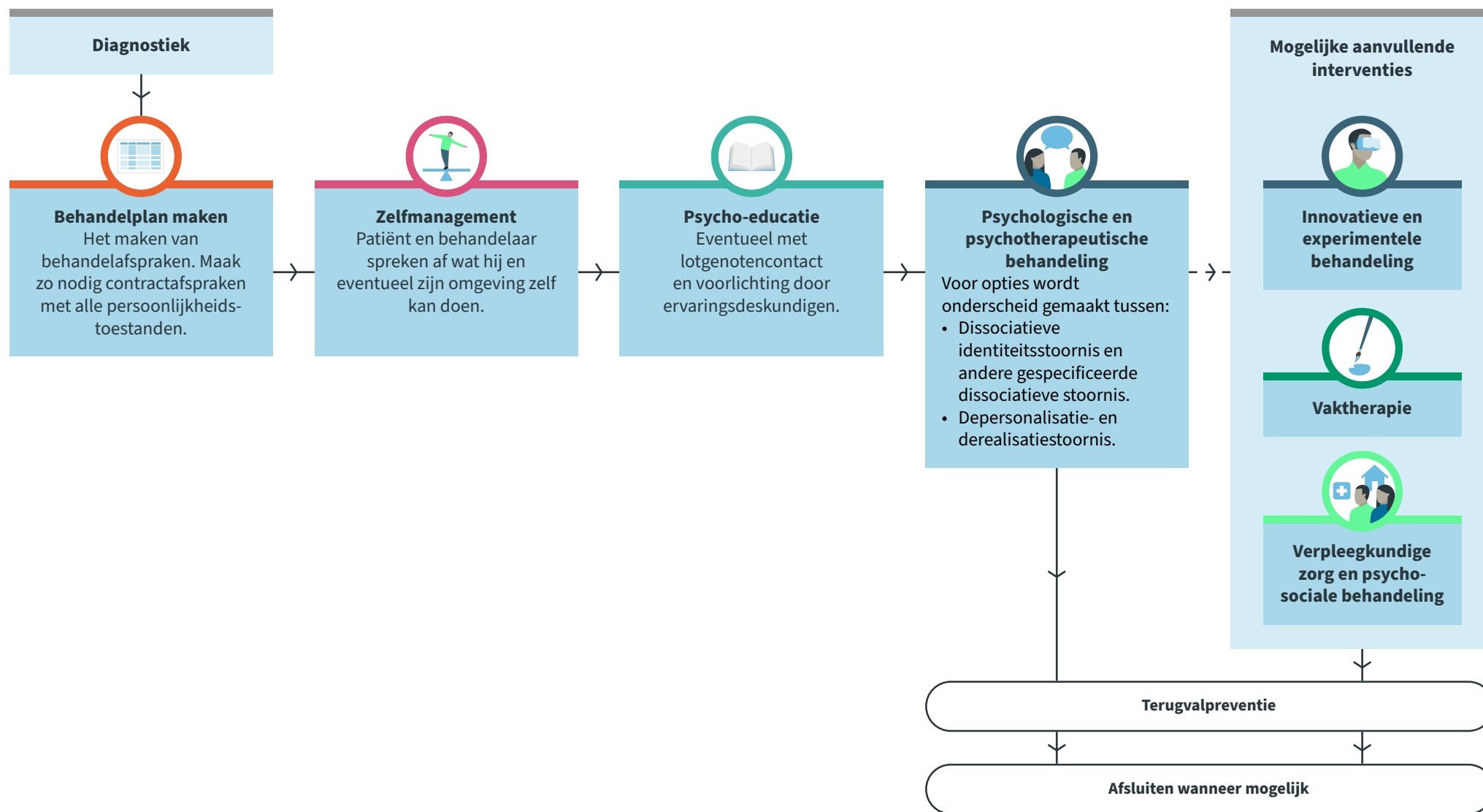

Schematische weergave zorgstandaard **Dissociatieve stoornissen**

Vanaf de start van de behandeling aandacht voor: herstel, lichamelijke klachten, samen beslissen, evalueren en het betrekken van naasten.

Toelichting schematische weergave zorgstandaard Dissociatieve stoornissen

Voor aandachtspunten bij jeugdigen zie paragraaf 6.13

Behandelafspraken maken

Patiënt en behandelaar maken vóór de behandeling afspraken over de behandeling, de omgang tussen patiënt en behandelaar of de omgang met bepaald gedrag van de patiënt. Deze maken ze zo nodig met alle persoonlijkheidstoestanden. Dit helpt om vormen van doorgaande traumatisering en re-enactment te beperken en biedt de patiënt vertrouwen en veiligheid.

Zelfmanagement

Zelfmanagement is belangrijk gedurende het hele behandeltraject, voor het opbouwen van zelfvertrouwen en voor het voorkomen van terugval. Patiënt en behandelaar maken afspraken over wat de patiënt en zijn omgeving kunnen doen. Begeleid zelfmanagement door:

- Helpen bij de opbouw van zelfvertrouwen door zelfmanagementstrategieën zoals dagstructuur, gezonde leefstijl en veilig leven;

- Het leren om hulp te vragen;
- Vragen naar de voortgang en aanmoediging geven.

Psycho-educatie

Geef de patiënt uitleg over: de stoornis, dissociatie, hechting, traumatisering en overlevingsstrategieën, stappen van de diagnose, behandelmogelijkheden, emotieregulatie en omgaan met de gevolgen. Lotgenotencontact en voorlichting door ervaringsdeskundigen kunnen daarbij helpen.

Psychologische en psychotherapeutische behandeling

Individuele psychotherapeutische behandeling is de eerste keuze. Bespreek alle behandelmogelijkheden en beslis samen met de patiënt wat past. Dit kan veranderen tijdens het traject. Voor patiënten met dissociatieve problematiek is het soms lastig om in te schatten wat ze nodig hebben en om daarin voor zichzelf op te komen.

Het is daarom belangrijk dat de patiënt onderzoekt en ervaart wat bij hem of haar past. Vaak blijkt dat een andere of aanvullende behandeling nodig is.

Opties voor dissociatieve identiteitsstoornis en andere gespecificeerde dissociatieve stoornis

- Fasegerichte psychotherapeutische behandeling: start met stabilisering gevolgd door traumaverwerking en tenslotte integratie.
- Aangepaste vormen van behandeling voor persoonlijkheidsstoornissen: Dialectische gedragstherapie, Schematherapie, Mentalization-Based Treatment, Transference Focused Psychotherapy en behandeling volgens het Unified protocol.
- Directe traumabehandeling met cognitieve gedragstherapie (exposure) en/of EMDR en NET (narrative exposure therapy).

Opties voor depersonalisatie en derealisatiestoornis

- Kortdurende cognitieve gedragstherapie.
- Eventueel aangevuld met Interocceptieve exposure.

Innovatieve en experimentele behandelingen

Denk hierbij aan slaapinterventies.

Vaktherapie

- Vaktherapie kan bestaan uit:
- Psychomotorische therapie
 - Beeldende therapie
 - Dramatherapie
 - Muziek-/danstherapie

Verpleegkundige zorg en psychosociale behandeling

De verpleegkundige interventies worden ingezet in de verschillende stadia van de behandeling, gericht op stabilisatie, herstel en de relaties met naasten. Onderscheid wordt gemaakt tussen:

A) Interventies bij de depersonalisatie-/derealisatiestoornis en de dissociatieve identiteitsstoornis.

Interventies kunnen zich richten op:

- Niet kunnen aanvoelen van primaire behoeften zoals honger en dorst.
- Geen pijn voelen of niet functioneren van tastzin.
- Verstoorde emotieregulatie.

B) Aanvullende interventies bij de dissociatieve identiteitsstoornis

Interventies bij ernstige amnesie en/of ervaren interne strijd, zijn gericht op het houden van dagelijkse structuur en het ankeren in het hier-en-nu.

Herstelondersteuning

De focus van de zorgverlening dient vanaf de start zich (tevens) te richten op herstel. Dat vraagt een open houding van de behandelaar, respect en wederzijds vertrouwen.

Evalueren

Doel van evalueren is reflecteren op het behaalde resultaat.

1. Wat is ons oordeel over wat tot nu toe is bereikt?
2. Hoe gaan we verder?

Afsluiten

Beëindigen van de behandeling en eventueel overdragen van de zorg of ondersteuning naar een andere zorgaanbieder.

1. Wat kun je zelf?
2. Hoe regelen we nazorg?

Scan de QR-code of klik [hier](#) voor de zorgstandaard Dissociatieve stoornissen.

